

Dr. Yılmaz YURTSEVEN

**MEŞRUTİYET
OSMANLI KANUN-I ESASİSİ'NDE
YASAMA VE YÜRÜTMENİN SEYRİ**

onikilevha
TARİHİ VE İZLENİMLERİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM YASAMA VE YÜRÜTME KAVRAMLARI

I. YASAMA (TEŞRÎ) KAVRAMI.....	6
II. YÜRÜTME (İCRÂ) KAVRAMI	9
A. Yürütme Kavramı, Tanımı ve Özellikleri.....	10
B. Yapılarına Göre Yürütme Şekilleri	12
1. Geleneksel Yürütme Çeşitleri.....	12
2. Aktüel Yürütme	13

İKİNCİ BÖLÜM KLASİK DÖNEM OSMANLI MONARŞİSİNDE YASAMA VE YÜRÜTME

I. KLASİK DÖNEM OSMANLI DEVLET YÖNETİMİ VE İKTİDAR ANLAYIŞI	15
II. PADİŞAHIN YASAMA VE YÜRÜTMEME İLİŞKİN GÖREVLERİ	22
III. YASAMA VE YÜRÜTME AÇISINDAN VEZİRİAZAM VE DÎVAN-I HÜMÂYUN	27

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TANZİMAT DÖNEMİ OSMANLI
MONARŞİSİNDE ERKLER PAYLAŞIMI

- I. DEVLET YÖNETİMİ BAKIMINDAN TANZİMATI
HAZIRLAYAN SEBEPLER.....31
- A. Süregelen Yapısal Sorunlar 32
- B. Gelenek ile Batı Modernizmi İkilemindeki Osmanlı Monarşisi.....36
1. Tanzimat Öncesi Erken Reform Dönemi.....37
2. Gülhane Hatt-ı Hümayûnu ve Sistematik Reform Programı ...40
- C. “Asrî Avrupa”dan Osmanlı Devleti’ne Şiddeti Giderek Artan
Baskılar 45
1. Mısır Sorunu 47
2. Kırım Savaşı ve Islahat Fermanı.....55
- II. YENİ OSMANLI-TÜRK “ENTELİJANSİYASI”NINDOĞUŞU 63
- A. Ana Hatlarıyla Osmanlı Toplum Yapısına Bakış 64
- B. Erken Reform Döneminde Eğitim 66

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
MEŞRUTİYET VE KÂNUN-I ESÂSÎ:
MONARŞİ ŞEKİL DEĞİŞTİRİYOR

- I. GELENEKSEL MONARŞİ NEDEN BİR ANAYASAYA
İHTİYAÇ DUYAR? 72
- II. KANUN-I ESASÎ’DE “TEŞRÎ” VE “İCRÂ” 79
- III. MEŞRUTİYET İLE GELİP MEŞRUTİYET İLE GİDEN
PADİŞAH: II. ABDÜLHAMİD 83

BEŞİNCİ BÖLÜM
“TEMMUZ DEVRİMİ”: MEŞRÛTİYET-İ
SÂNÎ VE YENİDEN KANUN-I ESASÎ

I. JÖN TÜRKLER VE İTTİHAT VE TERAKKÎ	92
II. MEŞRUTİYET'İN İLANI.....	98
III. 31 MART KALKIŞMASI YA DA “KARŞI DEVRİM” TEŞEBBÜSÜ	102
A. II. Meşrutiyet'in Muhalif Cepheleri	104
B. 31 Mart: Meşrutiyet'e İsyân	105
IV. 1909 KANUN-I ESASÎ DEĞİŞİKLİKLERİ.....	109
A. 1909 Kanun-ı Esasi Değişikliklerinin Temel Özellikleri.....	109
B. Kanun-ı Esasi Değişiklikleri.....	112
1. Yasamaya İlişkin Değişiklikler	112
2. Yürütmeye İlişkin Değişiklikler.....	114
SONUÇ	117
KAYNAKÇA.....	121